

The Journal of Studies in Humanities

Volume 6 (I) 2020

Department of
Humanities, Rajarata
University of Sri Lanka

ඵලදායී පාසල හා පාසල් පාදක කළමනාකරණය

හදගිරියේ සිරිසුමන හිමි

Abstract

School Based Management (SBM) aims at empowering the school leadership to take charge of the management more independently by changing the dynamics of school administration from centrally managed model to more decentralized mechanism of independent schools. The objectives of introducing SBM are many: improving good governance, relevance and quality of education, while ensuring equity and community participation. SBM has been implemented for more than over a decade in Sri Lanka, the outcomes of this program at school level have not yet been brought out adequately by researches. This article is about the effective school and School Based Management (SBM) Programme in Sri Lanka.

Correspondence:
sirisumana96@busl.ac.lk

Specialty Section:
Education

Received:
11 August 2021

Revised:
29 August 2022

Accepted:
15 August 2022

Published:
02 January 2023

Citation:
සිරිසුමන, හදගිරියේ (2020).
ඵලදායී පාසල හා පාසල් පාදක
කළමනාකරණය.
මානවශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන ශාස්ත්‍රීය
සංග්‍රහය.

6(1), 132-149.

ISSN (Online): 2961-564X

ISSN (Print) : 2362 - 0706

Key words : education, effectiveness, management,
school, school development, school based
management

හැඳින්වීම

පාසලෙන් බිහිවන පුරවැසියා තමාටත්, රටටත්, ආර්ථික ලෝකයටත්, අනාතගත ලෝකයටත්, නූතන තාක්ෂණයටත් ඔබින දැනුම, ආකල්ප, කුසලතා හා යහපත් පුරුදු වලින් හෙබි සමබර පෞරුෂයකින් හා නිර්මාණාත්මක චින්තනයකින් යුතු පුද්ගලයෙකු විය යුතු බව අධ්‍යාපනඥයින්ගේ අදහසයි. ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය මඟින් ඉටු කර ගැනීමට අපේක්ෂිත ජාතික පොදු අරමුණු හා පොදු නිපුණතා පරීක්ෂා කර බැලීමෙන් ද මේ බව හඳුනාගත හැකි ය. නිර්මාණශීලී හා විචාරාත්මක චින්තනයෙන් හෙබි පුරවැසියෙක් බිහි කිරීම රටක අධ්‍යාපනයේ කාර්යභාරය වේ. අධ්‍යාපනය ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රධාන ආයතනය පාසලයි. එම පාසල දරුවන්ට හිතකර ගුණාත්මකව සංවර්ධනය වීම සඳහා දායක වන තැනක් බවට පරිවර්තනය විය යුතු ය. ඒ සඳහා දායක වන සංකල්පයක් වශයෙන් ඵලදායී පාසල් සංකල්පය හැඳින්විය හැකි ය. පාසලේ ඵලදායී බව සංවර්ධනය කිරීම විවිධ වක්‍රලේඛ මග පෙන්වන අතර පාසල් පාදක කළමනාකරණ වැඩසටහන එහි ප්‍රමුඛ වේ. මේ අනුව ඵලදායී පාසල් සංකල්පය හඳුනාගැනීම, පාසල් පාදක කළමනාකරණ වැඩසටහන හඳුනා ගැනීම හා ඵලදායී පාසලක් විෂයයෙහි එම වැඩසහන දායක වන ආකාරය විමසා බැලීමත් මෙම ලිපියෙහි අරමුණයි.

ඵලදායී පාසලක් යනු කුමක්ද?

පාසලක ඵලදායීතාවය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ පාසල විසින් ස්ථාපිත කරන ලද අරමුණු සාක්ෂාත්කරණයයි. පාසලෙන් අපේක්ෂිත අරමුණු පාසල ඉටු කර ගනී නම් එම පාසල ඵලදායී පාසලක් යනුවෙන් හැඳින්වේ. විවිධ විද්වතුන්, අධ්‍යාපනඥයින් ඵලදායී පාසල යන්න විග්‍රහ කර ඇති ආකාරය ද මෙහිදී විමසා බැලිය යුතු ය. මීට දශක කීපයකට පෙර මුණිදාස කුමාරතුංග ලක්මිණි පහන පුවත්පතට ලිපියක් ඇසුරින් ඵලදායී පාසල යන්න අර්ථ ගන්වා ඇත.

“ශිෂ්‍යයන්ගේ රසය බලා, ශක්තිය බලා ශික්ෂා නියම කරනු ලැබේ නම්, අහෝ ! කොතරම් භාග්‍යයක් ද? එය විශිෂ්ට ඵලදායක වන්නට විද්‍යා ශාලාව අංග සම්පූර්ණ භෝජනාගාරයක් විය යුත්තේමය.”

(කුමාරතුංග මුනිදාස - ලක්මිණි පහන)

ලෙවින් හා ලොක්හීඩ් 1993 දී පහත අංග සහිත පාසලක් ඵලදායී පාසලක් ලෙස විග්‍රහ කර ඇත.

- දාර්ශනික පදනමක් මත පාසල සැලසුම්කර තිබීම
- ශිෂ්‍ය අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කිරීමට හැකියාවක් පැවතීම
- ගුරු සහභාගීත්වය ප්‍රශස්තව පැවතීම
- මනා නායකත්වයක් පැවතීම
- සම්පත් කළමනාකරණය ප්‍රශස්ත මට්ටමක පැවතීම
- මනා පාසල් වාතාවරණයක් පැවතීම

එසේ ම පාසලක පැහැදිලි අරමුණක් තිබීම, ඉතා අන්‍යෝන්‍යව සැකසුනු විෂයමාලාවක් මගින් ශිෂ්‍ය කුසලතා වර්ධනය, ගුරු මණ්ඩලයේ ඉහළ ඉගෙනුම් අපේක්ෂණ පැවතීම, ගුරු මණ්ඩලයේ ඉහළ කැපවීම, සෑම ශිෂ්‍යයෙක් ම පාසැල් යාමට පෙළඹෙන සුවිශේෂී ආරක්ෂිත පාසල් පිරිසකක් පැවතීම, ප්‍රජාව පිළිබඳව පාසලෙහි සතිමත් බව, පාසල් ගැටලු විසඳී තිබීම යනාදිය එළඳායී පාසලක ලක්ෂණ වශයෙන් හැඳින්වේ 1987 දී දක්වා ඇත. පර්කි හා ස්මිත් 1983 දී එළඳායී පාසල් සංකල්පය විග්‍රහ කරනුයේ, පාසල් පිරිසක කළමනාකරණය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම, උපදේශන නායකත්වයක් පැවතීම, ගුරු මණ්ඩලයේ ස්ථාවර භාවය, විෂයමාලාව ඉගැන්වීම් ක්‍රම හා ඉහළ සංවිධාන මට්ටම, පාසල් පාදක ගුරු සංවර්ධනය, දෙගුරු සහභාගීත්වය සහ සහයෝගය පැවැතීම යන කරුණු මගිනි.

එළඳායී පාසල පිළිබඳ පර්යේෂණක් සිදු කරන පීටර් ටොට්ටෝර් (1988) සිය ප්‍රතිපල පදනම් කර ගනිමින් එළඳායී පාසලක ලක්ෂණ පහත පරිදි විස්තර කරයි.

- විදුහල්පතිගේ අරමුණු සහගත නායකත්වය
- නියෝජ්‍ය විදුහල්පති පාසලේ කටයුතු සඳහා දක්වන සහභාගීත්වය
- ගුරු සහභාගීත්වය
- ගුරු භවතුන් අතර පවතින සබඳතාවල සංගත බව
- කාල සටහන් කරණය මනාව සිදු වීම
- බුද්ධි වර්ධනය අරමුණු කර ගනිමින් ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ඇගයීම් කාර්යය සිදු වීම
- කාර්ය කේන්ද්‍රගත පරිසරය
- ගුරු සිසු අතර මනා සන්නිවේදනයක් තිබීම
- විධිමත් වාර්තාකරණය

- දෙමාපිය ප්‍රජා සහාය
- පාසලේ ධනාත්මක වාතාවරණයක් පැවැත්ම

මේ අනුව සලකා බැලීමේ දී භෞතික සම්පත් කළමනාකරණයක් සහිත දැකුම්කළු සිත් ඇද ගන්නා සුළු සුවදායී ආරක්ෂිත පාසලේ පිරිසතයක් හා වටපිටාවක් සහිත දැක්ම, මෙහෙවර හා අරමුණු ඉටුවීම ඉතා ඉහළ සාධනීය මට්ටමක් නියෝජනය කරන පාසලේ සංස්කෘතිය එදායී පාසලක් ලෙස වටහාගත හැකි ය. මේ සඳහා දායක වන පාසල්වල ක්‍රියාත්මක වන පාසල් පාදක කළමනාකරණ සංකල්පය ද මෙහිදී වැදගත් වේ. පාසල් පාදක කළමනාකරණය යනු, පාසල් තීරණ හා සම්පත් විමධ්‍යගතකරණය සම්බන්ධව හඳුන්වන නාමයයි. පාසල් ක්‍රියාවලිකරණයට සහභාගී වීමේ බලය පරිපාලකයාට පමණක් නොව, එම තීරණ පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන සහ ඒවායින් බලපෑමක් ඇති කළ හැකි වන සිය" දෙනාට ලබා දීම පාසල් පාදක කළමනාකරණයයි. පාසල් පාදක කළමනාකරණය පාසල හඳුනා ගන්නේ වැඩි දියුණු කිරීමේ මූලික ඒකකයක් ලෙසිනි. පාසලේ දියුණුව සඳහා උනන්දුවක් ඇති කිරීම පිණිස තීරණ ගැනීමේ බලය බෙදා දිය යුතු යැයි විශ්වාස කෙරෙන බව ගමගේ දක්වයි (1996, 21-22).

කෙසේ වුව ද පාසල් පාදක කළමනාකරණය පාර්ශවකරුවන් කිහිපයකගෙන් සැදුම්ලත් කණ්ඩායමක් මගින් සිදු විය යුතු ය. එය ගුරුවරුන්, අනධ්‍යන කාර්ය මණ්ඩලය, පරිපාලනය, ශිෂ්‍යයන්, දෙමව්පියන්, ආදී ශිෂ්‍යයන් කණ්ඩායම් වශයෙන් යොදා ගනිමින් ක්‍රමෝපායිකව සහ ක්‍රියාකාරකම් තීරණය කර ගැනීම හරහා ශිෂ්‍ය අධ්‍යාපන ප්‍රතිඵල මෙන් ම පාසලේ ගුණාත්මක ස්වභාවය වර්ධනය කර ගැනීමක් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. මෙම පාසල් පාදක කළමනාකරණයෙහි මාන හයකි.

01. පාසල් නායකත්වය සඳහා පරමාර්ථදර්ශී ප්‍රවේශ ලබා දීම
02. අභ්‍යන්තර පාර්ශවකරුවන්ගේ එකමුතුව
03. බාහිර පාර්ශවකරුවන්ගේ මැදිහත් වීම
04. පාසල් සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීම
05. පාසල සතු සම්පත් කාර්යක්ෂමව සඵලමත්ව යොදා ගැනීම
06. පාසල් කාර්ය සාධනයෙහි වගවීම

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් පාදක කළමනාකරණය ක්‍රියාත්මක වන අරමුණ වන්නේ, පාසලේ අභ්‍යන්තර ක්‍රියාවලිය සඳහා වැඩි නම්‍යශීලී බවක් ලබා දීම, පාසල් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ පාරදෘෂ්‍යභාවය වැඩි කිරීම, පාසල් ප්‍රජාවේ අවශ්‍යතාවලට වඩා සංවේදී වීම, පාසලේ

ක්‍රියාකාරීත්වයේ දී ප්‍රජා සහභාගීත්වය ලබා ගැනීම මඟින් පාසල සතු සම්පත් භාවිතයේ කාර්යක්ෂමතාවය හා ඵලදායී බව වැඩි කිරීමෙන් පුළුල් පරාසයක් තුළ සිසු සිසුවියන්ට ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමයි. මේ තුළින් දරුවන්ට ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයක් ලබා දීම, දරුවන්ගේ විභවතාවයන් දියුණු කරමින් ඔවුන් ජන සමාජයේ සඵලදායී පුරවැසියන් බවට පත් කිරීමට පාසලට සහාය වීමක් මේ තුළින් සිදු වේ.

ඵලදායී පාසල හා පාසල් පාදක කළමනාකරණය අතර සම්බන්ධය

ඵලදායී පාසල, පාසල විසින් ස්ථාපිත කර ගන්නා ලද අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට සමත් වේ. ඒ සඳහා සුසමාදර්ශී මඟ පෙන්වීමක් පාසල් පාදක කළමනාකරණය මඟින් ලබා දීමට අපේක්ෂිතය. මෙය කිරී වලට පැණි මුසු කිරීමක් ලෙස ද හඳුනාගත හැකි ය. එමඟින් ඵලදායී පාසල් සංකල්පයට විශිෂ්ට අර්ථයක් එක් කිරීමට පාසල් පාදක කළමනාකරණය සමත් වේ. ඵලදායී පාසල හා පාසල් පාදක කළමනාකරණය අතර ධන සහසම්බන්ධතාවයක් හඳුනාගත හැකි ය. එනම් පාසල් පාදක කළමනාකරණ වැඩ සටහන හොඳින් හඳුනාගෙන එය පරෙස්සමට පාසලට විධිමත්ව ගලපා ගැනීම තුළින් පාසලේ අපේක්ෂිත අරමුණු විනිවිද භාවය සුරකීමත් සම්පත් කාර්යක්ෂමව සඵලමත්ව භාවිතයට ගැනීමට හැකියාවක් මේ තුළින් හඳුනාගත හැකි ය. මෙම සබඳතාවය ශ්‍රිතමය සබඳතාවයක් ලෙසින් පහත ආකාරයට හඳුනාගත හැකි ය.

$$Es = f(SBM)$$

Es = ඵලදායී පාසල, f = රඳා පවතිනවා, (SBM) = පාසල් පාදක කළමනාකරණය.

මෙහි දී SBM ස්වයන්ත විචල්‍යය ලෙස සලකා ඇති අතර, Es පරායත්ත විචල්‍ය ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව SBM පාසලක් ලෙසින් හඳුනාගෙන එය මැනවින් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ තත්වය මත Es හෙවත් පාසල් ඵලදායීතාවය ඉහළ නන්වාගත හැකි බව මෙම ශ්‍රිතය මඟින් හඳුනාගත හැකි ය. ඒ අනුව SBM වල ක්‍රියාකාරී තත්වය ඉහළ මට්ටමක පවතින විට පාසලේ ඵලදායීතාවය ඉහළ මට්ටමට ගෙන ඒමට හැකි වන අතර පාසල විසින් SBM සංකල්පය පහළ මට්ටමකින් දායක කර ගන්නා විට පාසලේ ඵලදායීතාවය ද අඩු වීමට හේතු වන බව මෙහි සරල අදහසයි. මෙම සහසම්බන්ධතාවය පහත දැක්වෙන වගුව ඇසුරෙන් තව දුරටත් පැහැදිලි කළ හැකි ය.

	ඵලදායී පාසලක සාධනීය ලක්ෂණ (Es)	SBM වල දායකත්වය	Es හා SBM හි සහසම්බන්ධතාවය
01	පාසලට ඉටු කර ගැනීමට පැහැදිලි අරමුණක් ඇත.	පාසල හා බැඳී සියලු පාර්ශවයන්හි අවශ්‍යතාවලට සන්වේදීව අරමුණු ස්ථාපිත කර ගැනීමට අවස්ථාව උදා කර ගැනීමට හැකියාව ලබා දීම.	වඩා නිවැරදි වූ අරමුණු පාසලට හා ඒ හා බැඳී පාර්ශව කරුවන්ට ගොඩ නගා නැගීමට හැකි වීමෙන් පාසල හා පාර්ශවකරුවන්ගේ අරමුණු අතර ගැටීම්, නැතහොත් හිඩස අවම කර ගැනීමට හැකි වීම.
02	පාසලට ඉහළ අපේක්ෂණ පැවතීම. ඒවා ඉටු කර ගැනීමට විධිමත් වූ සැලැස්මක් හා මනා සම්බන්ධීකරණයක් පැවතීම.	පාසලේ මූලික අවශ්‍යතා ප්‍රමුඛ කරණයට ලක් කර එම අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග විස්තර කර දීම. මේ සඳහා පස් අවුරුදු සැලැස්ම (මධ්‍යකාලීන) වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා ඊට අනුබද්ධ වාර්ෂික මූල්‍ය සැලැස්ම පිළියෙල කර ගැනීමට අවශ්‍ය නීතිමය මඟ පෙන්වීම සිදු කරයි.	ප්‍රජාවගේ අවශ්‍යතා වලට වඩා සංවේදී පාසලක් බිහි වේ. පාසලේ ප්‍රගතිය ප්‍රජාවට සන්නිවේදනය කිරීමේ ක්‍රමෝපායන් හා ඊට ලැබෙන ප්‍රතිචාර මත ඉහළ මට්ටමේ ඉලක්ක අපේක්ෂන කරා යොමු වූ නිර්මාණශීලී වැඩසටහන් පාසල තුළ ගොඩනගා ගැනීමට හැකි වීම.
03	සම්පත් කළමනාකරණය	පාසලේ අධ්‍යාපන ගුණාත්මක වශයෙන් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පාසල සතු සම්පත් ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීමට මඟ පාදයි.	පාරදාෂ්‍ය හා නම්‍යශීලී කළමනාකරණයක් හා මූල්‍ය විනයක් තුළින් සම්පත් සංරක්ෂණයක්, කාර්යක්ෂමව සම්පත් බෙදා හැරීමක්, මානසම්පත් කළමනාකරණයක්, භෞතික සම්පත් කළමනාකරණයක්, මූල්‍ය සම්පත් කළමනාකරණයක් බිහි වීම.

04	කාල සටහන්කරණය මනාව සිදු වීම (ඉහළ මට්ටමේ කාල කළමනා කරණය)	පාසලේ සමස්ත කාර්යක්ෂමතාව හා එදායීතාවය ඉහළ නැංවීමේ වැඩ සටහනක් පස් අවුරුදු, වාර්ෂික, මූල්‍ය, සැලසුම් ඔස්සේ බිහි වීම.	පාසලේ සිසුන්ගේ අධ්‍යාපන ගැටලු හඳුනාගෙන වැඩ ලෝකයට ගැලපෙන අධ්‍යාපනික හා වෘත්තීය මාර්ගෝපදේශනය හා උපදේශන වැඩ පිළිවෙලක් සහිතව අධ්‍යාපනයේ පුළුල් පැතිකඩ යථාර්ථයක් බවට පාසලට අත් විඳීමට හැකියාවක් ලැබීම.
05	වාර්තාකරණය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම	දත්ත හා තොරතුරු මත පදනම් වෙමින් පාසලේ තොරතුරු පද්ධති යක් මගින් පාසලේ කළමනා කරණයේ පාරදෘෂ්‍යභාවය තහවුරු කිරීම මගින් පාසලේ වගකීම හා වගවීම සහතික කිරීමට කටයුතු කිරීම.	පාසල පිළිබඳ අභිමානවත් හැඟීමක් ඇති ක්‍රියාකාරී පාසලේ ප්‍රජාවක් බිහි වීම.
06	පාසලේ ගුරු කාර්ය මණ්ඩල සංවර්ධනය අඛණ්ඩව හා විධිමත්ව සිදු වීම.	පාසලේ පාදක ගුරු සංවර්ධන වැඩසටහන් අනිවාර්ය කර තිබීම. ඊට අදාල මූල්‍ය පහසුකම් වෙන් කරදීම. යහපත් ව්‍යවහාරයන් හඳුන්වා දීම.	දැනුම පදනම් කරගත් සහ වෘත්තීය නිපුණතා නිරන්තර යෙන් යාවත් කාලීන වන ගුණාත්මක බවින් හෙබි ක්‍රියාකාරී ගුරු මණ්ඩලයක්, කාර්ය මණ්ඩලයක් බිහි වීම.
07	ක්‍රියාකාරී පර්යේෂණ සංස්කෘතියක් පැවැතීම.	සෑම ගුරු භවතෙකුම කේවල ව්‍යාපෘති යක් (තම ප්‍රධාන විෂයට සමගාමීවත්) පාසලේ සංවර්ධන සැලැස්මට අනුකූලව කණ්ඩායම් ව්‍යාපෘතියක් අනිවාර්යෙන් පාසල තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට යොමු කිරීම.	පාසලේ කාර්ය මණ්ඩලයේ ගුණාත්මක බව නිරන්තරයෙන් වැඩි දියුණු කිරීමට අවශ්‍ය අභ්‍යන්තර ඇගයීම් ප්‍රතිපෝෂණ වැඩ පිළිවෙලක් බිහිවීම තුළින් පාසලේ අපේක්ෂණ ඉටු වීම.
08	කාර්ය කේන්ද්‍රගත පරිසරයක්, ජීවයෙන් පිරුණු පාසලේ පරිශ්‍රයක් පැවතීම.	පාසලේ කළමනාකරණයෙහි පාරිදාය භාවය හා නම්‍යශීලී භාවය තහවුරු කිරීම තුළින් පාසලේ සහභාගීත්ව කළමනා කරණයක් තුළින් තාර්කික, පරිපාලන කළමනාකරණ මූල්‍ය බලතල පාසලට ලැබීම.	සිසුන්ගේ විභව්‍යාන හඳුනා ගැනීම තුළින් ජාතික විෂයමාලා ප්‍රතිපත්තිය තුළ අර්ථකථනය කර ඇති නිෂ්පාදන අත්පත් කර ගැනීම සඳහා උචිත ඉගෙනුම් පරිසරයක් නිර්මාණය වීම.

මෙලෙස ඵලදායී පාසලක් ලෙස අර්ථකථනය කර ගනු ලැබූ කටයුතු, කාර්යයන්, වගකීම්, වගවීම් ඉටු වන අයුරින් වැඩ කටයුතු සැලසුම් කිරීමත්, සංවිධානය කිරීමත්, මනා සන්නිවේදනයත්, නායකත්වයක් හා අභිප්‍රේරණයන් මඟින් මෙහෙයුම් කටයුතු හා පාලනයන්, කාර්යක්ෂමව පාසල් පාදක කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය තුළින් අත් විඳීමට අවස්ථාවක් ලැබී ඇති බැවින්, පාසල් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක, ප්‍රමාණාත්මක හා ව්‍යුහාත්මක සංවර්ධනයක් ගොඩනගා ගැනීමට අවශ්‍ය සැලසුම් හා ප්‍රසම්පාදනයන් මේ හරහා හඳුනාගත හැකි ය. මේ අනුව පාසල් පාදක කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කර පාසලට තීරණ ගැනීමේ අවස්ථාව ලබා දී පාසලෙහි ක්‍රියාකාරකම් වල නම්‍යශීලීත්වය වැඩි දියුණු කිරීමෙන් ඵලදායී පාසල් සංකල්පය ශක්තිමත්ව නව ලොවට සරිලන ආර්ථික, සාමාජීය හා සංස්කෘතික සංවර්ධනයකින් හෙබි දරණීය හෙවත් තිරසර සංවර්ධනයක් පාසල් තුළ ගොඩ නැගේ. ඒ මඟින් අධ්‍යාපනයේ නිලබල භාවය නැති කර පාසල් ප්‍රජාව සඳහා අවස්ථා ලබා දෙමින් පාසලේ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට නිදහස හා ස්වාධීනත්වය පාසලට ලබා දීමට මේ මඟින් හැකියාව ලැබේ. එය මේ ප්‍රබල සහ සම්බන්ධතාවයේ තීව්‍යතාවය කියාපාන සාධකයකි. මේ අනුව ඵලදායී පාසල හා පාසල් පාසද කළමනාකරණය සම්බන්ධ වීම තුළ පහත කරුණු පහසුවෙන් ඉටු කර ගැනීමට ඊට අදාළ නීතිමය පසුබිම සුරක්ෂිතව පාසලට ලබා දීමට මෙම ඒකාබද්ධතාවය තුළින් හැකියාව ලැබී ඇත.

- පාසලේ ගැටලු පාසල විසින් ම හඳුනා ගැනීමට උත්සුක වීම.
- පාසලට ස්වයං තීරණ ගැනීමට බලතල හිමි වීම.
- ගැටලු විසඳීමේ ක්‍රමවේද පාසල තුළින් ම හඳුනා ගැනීම.
- පාසල් සැලසුම්කරණය අනිවාර්යෙන් ම සිසු අවශ්‍යතා පාදකව සිදු වීම.
- පාසල කෙරෙහි ඒ හා බැඳි පාර්ශවකරුවන්ගේ අවධානය පෙරට වඩා වැඩි වීම.
- පාසලේ මූල්‍ය ශක්තිය වැඩිවීම හා මූල්‍ය කළමනාකරණය විධිමත්ව සිදු වීම.
- සහභාගීත්ව කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයට ප්‍රවිශ්ට වීම.
- වගකීමේ හා වගවීමේ පාරදෘෂ්‍ය භාවය වැඩි දියුණු වීම.

මෙම කරුණු ඔස්සේ ඵලදායී පාසලක් බිහි කර ගැනීමට පාසල් පාදක කළමනාකරණය පාසලට වඩාත් ශක්තිමත් අත්තිවාරමක් ලබා දීමට සමත් වී ඇති බව පෙනී යයි. මේ අනුව ජාතික අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව ඵලදායී පාසලෙහි අධ්‍යාපන ප්‍රතිලාභීන්ගේ අධ්‍යාපනික අපේක්ෂාවන් හා අභිමතාර්ථයන් සපුරාලන පරිදි පාසල පිහිටි ප්‍රදේශයේ සාමාජීය, සංස්කෘතිකමය හා ආර්ථිකමය සාධකයන් ට අනුගත ව ඵලදායී වෙනසක් ඇති කිරීමට සමත් ආයතනයක් ලෙස ඵලදායී පාසල් සංකල්පය හා පාසල් පාදක කළමනාකරණයේ ඒකාබද්ධතාවය හඳුනාගත හැකිව පවතී.

පාසල් පාදක කළමනාකරණය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ගැටලු

පාසල් පාදක කළමනාකරණ වැඩසටහන ESDFP-1 වැඩ සටහන යටතේ 2006 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ රජයේ පාසල් සඳහා හඳුන්වා දෙන ලදී. ලෝක බැංකු ආධාර මත පාසල් නගා සිටුවීමේ වැඩසටහන නමින් මෙය පද්ධතියට එක් වූ මෙහි අදාළ කටයුතු, කාර්යයන්, වගකීම් හා වගවීමේ ස්වභාවයන් හඳුන්වාදෙනු ලැබුවේ 24/2005 චක්‍රලේඛය ඇසුරෙනි. මුලදී තෝරාගත් පාසල් 1990 ක නියාමන වැඩසටහනක් ලෙස ආරම්භ වූ මෙය 35/2008 චක්‍රලේඛය මඟින් තවදුරටත් බලාත්මක කරන ලදී. 24/2010 චක්‍ර ලේඛය මඟින් පාසල් පාදක කළමනාකරණ වැඩසටහන දීප ව්‍යාප්ත වැඩසටහනක් ලෙස ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2012-2016 ESDFP-II -TSEP අධ්‍යාපන අංශික සංවර්ධන රාමුව හා වැඩසටහනින් ප්‍රතිපත්ති තේමාවන් සමගත්, ප්‍රතිඵල පාදක නියාමන හා ඇගයීම් (MOE 20112-2013) වැඩසටහන සමඟ බද්ධ කරමින් මධ්‍යකාලීන අධ්‍යාපන ක්‍රමෝපායික සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කරමින් අංශික ප්‍රවේශ පාදක කොටගෙන මෙය වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ රජයේ පාසල්, රජයේ ආධාර ලබන පාසල් හා පිරිවෙන් පදනම් කර ගනිමින් ව්‍යාප්ත කොට ඇත.

ජාතික අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති, ජාත්‍යන්තර බැඳීම් හා ප්‍රවණතා මෙන් ම මධ්‍යම රජයේත් පළාත් සභා බලධාරීන්ගේත් අදහස් සැලකිල්ලට ගෙන ඉහළ සිට පහළටත් පහළ සිට ඉහළටත් ගලා යන ක්‍රමවේදයක් ඔස්සේ සකස් කර 2014.01.01 දින සිට පාසල් පාදක ගුණාත්මක, ප්‍රමාණාත්මක හා ව්‍යුහාත්මක සංවර්ධනය සඳහා සැලසුම්කරණය හා ප්‍රසම්පාදනය පිළිබඳ චක්‍ර ලේඛනය හා මාර්ගෝපදේශ අත්පොත නිකුත් කොට ඉහතින් දැක්වූ ආයතන පාසල් පද්ධතිය තුළ බලාත්මක කර ඇත. මෙය 07/2013 චක්‍රලේඛය මඟින් පද්ධතියට හඳුන්වා දී ඇත. මෙම චක්‍රලේඛය මඟින් විශේෂයෙන් ම පාසල් සංවර්ධන කමිටුව හඳුන්වා දීමත් එහි කාර්ය භාර්ය හා අවශ්‍ය මූල්‍ය බලතල පවරා ඇති අතර එමඟින්,

- පාසලේ ගැටලු පාසල විසින්ම හඳුනා ගැනීමට යොමු කිරීම.
- පාසල් වලට ප්‍රථම වරට ස්වයං තීරණ ගැනීමේ බලතල හිමිවීම.
- ඒවා විසඳා ගැනීමේ ක්‍රමවේද සෙවීමට පාසල කණ්ඩායමක් ලෙස යොමු වීම.
- පාසල් සැලසුම්කරණය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය හඳුන්වා දෙමින් විධිමත් සැලසුම්කරණයකට පාසල දිශාගත කිරීම.
- පාසල කෙරෙහි එහි පාර්ශවකරුවන්ගේ අවධානය වැඩි කිරීම.
- මූල්‍ය ශක්තිය වැඩි වීම හා මූල්‍ය කළමනාකරණය විධිමත් වීමක් සිදු වීම.
- සහභාගිත්ව කළමනාකරණ ප්‍රවේශයක් පැවැත්වීම.
- වගකීම, වගවීම පාරිදාෂ්‍යභාවය වැඩි වීම.

යන ප්‍රතිලාභ මතු කරමින් පාසලට ආලෝකයක් මේ මඟින් ලබා දී ඇත. නමුත් පහත සඳහන් ගැටලු වලට හා අභියෝග වලට වර්තමානයේ පාසල මුහුණ දෙමින් සිටින බවද හඳුනාගත හැකි ය. පොදුවේ ගත් කළ එම අභියෝග පහත පරිදි සාරාංශව දැක්විය හැකි ය.

1. පාසල් ප්‍රජාවේ සමහර කොටස් විසින් පාසල් පරිපාලනය මෙහෙය වීමට මෙය අවස්ථාවක් කරගෙන තිබීම මත පාසල් නායකත්වය අපහසුතාවයට පත් වීම.
2. පාසල් ප්‍රජාව තුළ වගවීමේ සම්ප්‍රදායක් නොමැති වීම.
3. පාසල් පරිපාලන කටයුතු පිළිබඳ කිසිවෙකු ප්‍රශ්න නොකිරීම.
4. සමහර දෙමව්පියන්ට හා ප්‍රජාවේ සාමාජිකයින්ට ප්‍රබල නායකත්වයක් සමහර පාසල් සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය වී තිබීම.
5. පාසල් පරිපාලනය සම්බන්ධයෙන් වගකීම ලැබෙන අයට ඒ සඳහා පවතින හැකියාවන් ප්‍රශස්ත මට්ටමක නොමැති වීම.
6. මෙය දීර්ඝ කාලීන වැඩසටහනක් බැවින් අඛණ්ඩ පුහුණුවක් පැවැතිය යුතුය. නමුත් එවැන්නක් ජාතික, පළාත් හා කලාපීය මට්මින් විධිමත්ව ක්‍රියාත්මක වීමක් හඳුනාගත නොහැකි වීම.
7. පරිපාලන කළමනාකරය කෙරෙහි වගකීම් භාර ගැනීමට ඇතැම් ගුරුවරුන් තුළ අකමැත්තක් පැවතීම.
8. පළාත්, කලාප, කොට්ඨාශ සතුව පැවැතිය යුතු ඇතැම් විශේෂ පරිපාලන බලතල පාසලට පවරා දීම.

ආදිය මූලිකව හඳුනාගත හැකි ය. එමෙන් ම මෙම වැඩසටහන පාසල් මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී වක්‍රලේඛයේ සඳහන් කරුණු ප්‍රායෝගික තලයට ගෙන ඒමේ දී ගැටුම් ඇතිවන අවස්ථා ද පවතී. ඒවා පහත පරිදි හඳුනාගත හැකි ය.

	වකුලේඛ විග්‍රහයට අනුව යොමු කිරීම	ක්‍රියාත්මක තලය තුළ හඳුනාගත හැකි ප්‍රායෝගික ගැටලුකාරී තත්වය
01	<p>පාසල් පාදක කළමනාකරණ වැඩසටහන 35/2008 වකුලේඛය මඟින් ප්‍රධාන වෘත්ත දෙකක් යටතේ පිහිටු විය යුතු බවට නිර්දේශ සපයා ඇත.</p> <p>i. පාසල් සංවර්ධන කමිටුව (SDC)</p> <p>ii. පාසල් කළමනාකරණ කමිටුව (SMT)</p> <p>මෙම කමිටු දෙක පාසල් තීරණ ගැනීමේ පාසල් සැලසුම්කරණය (මධ්‍යකාලීන, වාර්ෂික, මූල්‍ය සැලසුම් කිරීම) හා යෝජනා අනුමැතිය ලබා ගැනීම හා ඊට අදාළව පාසල තුළ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම.</p>	<p>බොහෝ පාසල් මෙම කමිටු දෙක පිහිටුවාගෙන ඇතත් විධිමත්ව එම කමිටු තම කාර්යය වගකීම හා වගවීම නිසි පරිදි හඳුනාගෙන නොමැති. බොහෝ පාසල් මේ යටතේ දක්වා ඇති කිසිදු සැලැස්මක් පිළියෙල නොකොට තම පාසල් කටයුතු සිදු කරයි. මෙම සැලසුම් පිළියෙල කර ඇති පාසල් පවා එය නීතිමය අවශ්‍යතාවය සඳහා පමණක් තබා ගනිමින් එම න්‍යාය පත්‍රයෙන් පිටත වැඩකටයුතු සිදු වන බවද හඳුනාගත හැක. උදාහරණයක් ලෙස ගම්පොල අධ්‍යාපන කලාපයේ පාසල් 148 න් 2016 වර්ෂය සඳහා 2016 මාර්තු 31 වන දිනය වන විට අනුමත කරගෙන තිබූ සැලසුම් ප්‍රමාණය පාසල් 79 ක් පමණි. ඒ අනුව 47% ක් පාසල් සැලසුම් පිළියෙල කිරීම, අනුමත කර ගැනීම හා ඊට අදාළ කටයුතු වලට යොමු නොවීමේ තත්වය දැක්විය හැකි ය.</p>
02	<p>පාසල් පාදක කළමනාකරණ වැඩසටහන PSI වැඩසටහන සමඟ බද්ධ කර ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී එය ඵලදායීව පාසල තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය කුසලතා සංවර්ධනය සඳහා කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය තුළ සුසාධ්‍යකරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කර තිබීම.</p>	<p>පාසල් පාදක කළමනාකරණ වැඩසටහන යටතේ විදුහල්පතිවරුන්, ගුරුවරුන් හා පාසල හා බැඳි පාර්ශවකරුවන් සහාය වීමට කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාල නිලධාරීන්ගේ යොමු වීම සතුටුදායක මට්ටමක නොමැත. දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් වලද ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ ගැටලු පවතී. පාසල් කටයුතු වලට සහාය සැපයීමට වෙනුවට පාසල දුර දර්ශනයට ලක් කොට තම වගකීමෙන් නිදහස් වීමට ඔවුන් බොහෝ විට කටයුතු කරයි. එබැවින් සුසාධ්‍යකරණය ඔවුන් තුළින් සිදු නොවීම. එමෙන් ම අධීක්ෂණ කටයුතු වලද ඔවුන්ගේ ක්‍රමානුකූලභාවයක් නොමැත. පුද්ගල බද්ධතා මත ඇතැම් කටයුතු සිදු වේ. ඇතැම් පාසල් කලාප කාර්යාලයේ පාලනයට අවනත ද නැත. අධිරාජ්‍ය ලෙස ගොඩනගාගත් පාසල් නායකත්වය තුළ මේ තත්වය බෙහෙවින්ම හඳුනාගත හැකි ය.</p>

<p>03</p>	<p>පාසල් වල ගුරු මණ්ඩල වල වෘත්තීය ධාරිතාවය සංවර්ධනය කිරීමට පැකේජ (Package) ක්‍රියාත්මක කිරීම අනිවාර්ය කර ඇත. ඊට අනුව පස් අවුරුදු සැලැස්ම පාසලෙහි අවශ්‍යතා ප්‍රමුඛතාකරණය මත සැබවින් ම අනාවරණය කර ගනිමින් ඒ හා බැඳී සියලු ම පාර්ශවකරුවන්ගේ සහයෝගය මත සිදු කළ යුතු බවට උපදෙස් ලබා දී ඇත.</p>	<p>මේ යටතේ සෑම පාසලකම සෑම ගුරු භවතෙකුම තම ප්‍රධාන විෂයට අදාළව කේවල ව්‍යාපෘතියක් ද වාර්ෂික සැලැස්මට අනුව කණ්ඩායම් ව්‍යාපෘතියක් ද ක්‍රියාත්මක කිරීමට සිය වාර්ෂික කාර්ය සාධන පත්‍රිකාව හා නෛතිකව බැඳී සිටියි. නමුත් මේ සම්බන්ධයෙන් ගුරුවරුන් දක්වන ආකල්ප හා එය ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීමට දැඩි මැලි බවක් දක්වයි. පමණක් ගුරු භවතුන් එවැනි කටයුත්තක් පවතින්නේද යන්න පවා නොදනියි. මේ නිසා අපේක්ෂිත ගුණාත්මක අධ්‍යාපනය පද්ධතියේ පසල් තුළ ස්ථාපිත කිරීම අභියෝගයක්ව පවතී.</p> <p>එනම්,</p> <ol style="list-style-type: none"> i. ගුරුභවතුන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය විධිමත්ව සිදු නොවීම. ii. පාසලේ අභ්‍යන්තර අධීක්ෂණය බලවත්ත නොවීම. iii. කොට්ඨාශ, කලාප හා පළාත් හා ඒකීය අමාත්‍යාංශය විසින් සිදු කළ යුතු බාහිර අධීක්ෂණ වැඩ සටහන් බලාත්මක නොවීම. iv. පාසල සවිබල ගැන්වීමට මෙම නිලධාරීන්ට පැවතිය යුතු පහසුකම් සාර්ථක ක්‍රියා නොවීම මත මෙම උත්සාහයන් දියරු වී ඇත.
-----------	---	---

<p>04</p>	<p>පාසල් සංවර්ධනය සඳහා පිළියෙල කළ වාර්ෂික වැඩසටහන සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය සම්පත් රජයෙන් සපයන අතර පාසල් සැලැස්මට එය ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් පාසල් සිසුන්ගෙන් පාසල් සංවර්ධන සමිති අරමුදල් දායකත්වය යටතේ ලබාගත හැකි වීම.</p>	<p>07/2013 චක්‍රලේඛය මගින් පාසලේ වාර්ෂික වියදම පුනරාවර්තන වියදම් හා ප්‍රාග්ධන වියදම් ලෙස ප්‍රධාන තේමා 07 හා 06 ක් යටතේ පිළිවෙලින් හඳුන්වා දී ඇති අතර එම වියදම් පියවා ගැනීමට ආදායම් ප්‍රභවයන් S1 - S10 දක්වා හඳුන්වා දී ඇත. මේ යටතේ S1 - S4 දක්වා මධ්‍යම රජය යටතේ ද, S5 - S6 දක්වා බාහිර මූල්‍ය ප්‍රභවයන් යටතේ ද, S7 - S10 දක්වා වෙනත් ප්‍රභවයන් යටතේ ද රැස්කරගත හැකි බවට ප්‍රතිපාදනයන් පවතී. නමුත් මෙම අරමුදල් සම්පාදනය කර ගැනීමේ දී නගරයේ පාසල් හා ජනප්‍රිය පාසල් වලට ගැටලු ඇති නොවුන ද ග්‍රාමීය මට්ටමේ පාසල් වලට මුදල් අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් දැඩි අපහසුතාවයකට පත්ව ඇත. මේ නිසා පාසලේ දෛනික ක්‍රියාකාරකම් පවා පියවා ගැනීමට නොහැකි පාසල් ග්‍රාමීය මට්ටම තුළ හඳුනාගත හැකිව පවතී. මේ යටතේ එකී පාසල්වල ඉගෙනු ලබන දරුවන්ට අධ්‍යාපනයේ සම සාධාරණ ප්‍රවේශ අවස්ථා අහිමි වී ඇත.</p>
<p>05</p>	<p>රාජ්‍ය ප්‍රතිපාදන මධ්‍යගත අරමුදලින් හා පළාත් සභා අරමුදල් වලින් මුදා හැරීම.</p>	<p>වර්ෂයේ ආරම්භයේ අනුමත කර ගන්නා මූල්‍ය සැලසුමට අදාළ ප්‍රතිපාදන ලැබෙන්නේ බොහෝ විට වර්ෂය අවසානයේ දෙසැම්බර් මාසය තුළය. මෙය ප්‍රබල ගැටළුවකි. මේ නිසා එතෙක් ඉටු කළ යුතු කටයුතු සැලැස්මට අනුව යෝජිත දිනයන් තුළ සිදු කළ නොහැකි වේ. දෙසැම්බර් මස තුළ ලැබෙන මුදල් පවා දෙසැම්බර් 31 වන දිනට පෙර වියදම් කර අවසන් කළ යුතුය. මෙය ප්‍රායෝගිකව සිදුකළ නොහැක්කකි. ඒ නිසා ලැබෙන ප්‍රතිපාදන නැවතත් දෙසැම්බර් 31 න් පසුව රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර වේ. මේ නිසා අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුකරගත නොහැකි වේ.</p>

06	සෑම වර්ෂයටකම මාර්තු මස 31 වන දිනට පෙර සියලු වාර්තා හා ඇස්තමේන්තු අනුමත කරගත යුතු වීම.	නමුත් බොහෝ පාසල් මේ සඳහා යොමු නොවේ. පාසල් කාර්ය සාධන වාර්තාවන් මේ සමඟ කලාප බලධාරීන් හරහා පළාත් බලධාරීන්ට යොමු කළ යුතු වුවත් එය ඉටු නොවේ.
07	07/2013 වකු ලේඛයට පටහැනිව කටයුතු කිරීම මුදල් රෙගුලාසි අංක 156 යටතේ විනයානුකූල ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට යටත්ය.	නමුත් ප්‍රායෝගිකය මෙය පාසල් තුළ ක්‍රියාත්මක වී නැත. එම නිසා පාසල් මේ ප්‍රවාහයෙන් ඉවත් වීමට බිය නොවේ. සැලසුම් පිළියෙල නොකොට තම පෞද්ගලික න්‍යාය පත්‍රයට අනුව වැඩ කරයි. මේ නිසා මෙහි අරමුණු බිඳ වැටී ඇත.
08	වර්තමාන ක්‍රියාකාරී සැලසුම් වලට අනුව වර්ෂය අවසානයේ සියලු කටයුතු අවසන් වීමෙන් පසු තොග පොත්, බඩු වට්ටෝරු පොත් දෙසැම්බර් 31 වන දිනට පියවා වාර්තා තබමින් භාණ්ඩ සමීක්ෂණය සඳහා කලාප බලධාරීන් වෙත වාර්තා කළ යුතුය.	නමුත් 07/2013 වකුලේඛය අනුව මෙම කටයුත්තු සිදු කරනු ලබන්නේ අතලොස්සක් පාසල් පමණි. බොහෝ පාසල් කලාප කාර්යාලයේ සිහි කැඳවීම් ලිපි කිහිපයක් එවන තෙක් ද මෙය සිදු නොකරයි. එලෙස සිදු නොකරන ආයතන හමුවේ විගණන විමසුම් ද ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වුවද එවැන්නක් ද සිදුවන බව ප්‍රායෝගිකව හඳුනාගත නොහැක.
09	07/2013 වකුලේඛය සඳහා සියලු ම පොත්පත් ලිපිගොනු පාසල විසින් නඩත්තු කර ඉල්ලු විට අභ්‍යන්තර හා බාහිර විගණනයට යොමු කළ යුතුය.	2014/31 වකුලේඛය අනුව ඔබේ පාසල කොතරම් ගුණාත්මක ද වකුලේඛය අනුව ප්‍රදාන ක්‍ෂේත්‍ර 08 ක් යටතේ මෙම තත්වය බලගතු කිරීමට උත්සාහ ගනු ලැබුවද මේ සම්බන්ධයෙන් පාසල දක්වන අවධානය ඉතාම පහළය.ඇතැම් ගුරු භවතුන් මෙය හුදෙක් කොළ පිරවීමක් පමණක් බව සළකා නොසළකා හරී. මේ නිසා විධිමත් පාසල් තොරතුරු ජාලයක් පාසල තුළ ගොඩනැගීමට නොහැකි වී ඇත.
10	පාසල් සංවර්ධන සමිති ගිණුම්වලට අදාළ බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශන. සිවුමස් වාර්තා කලාප කාර්යාලයට යොමු කිරීම.	මේ සම්බන්ධයෙන් පාසල් වල විධිමත් ගිණුම්කරණය පිළිබඳ දැනුමක් සහිත ලිපිකරුවන් හෝ ගුරු භවතුන් බොහෝ පාසල් වලට නොමැති නිසා ගිණුම්කරණ වාර්තා කිරීම් නොතබන තරම්ය. මේ නිසා බොහෝ විදුහල්පතිවරු විශ්‍රාම වැටුප පවා ලබා ගැනීමට නොහැකි වී රාජ්‍ය ගිණුම්කාරන සභාව හමුවේ වැරදිකරුවන් බවට පත් වී දඩ මුදල් ගෙවා ඇති අවස්ථා විරල නොවේ.

මේ අනුව ඉතා උසස් මට්ටමින් සැලසුම්කර විශාල වියදමක් දරමින් පාසල් පද්ධතිය තුළ ට හඳුන්වා දී ඇති පාසල් පාදක කළමනාකරණය ඉහත තත්වයන් හමුවේ අර්ථ ශූන්‍ය තත්වයක් උදාකර ගත් අවස්ථා ද පවතින බව පෙනේ.

එලදායී පාසලක් බවට පත් කිරීම සඳහා යෝජනා

අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය සැලසුම් කරනු ලබන්නේ උසස් ගුණාත්මක අධ්‍යාපන පද්ධතියක් සංවර්ධනය කරමින් එය තිරසාර, කාර්යක්ෂම හා ගුණාත්මක අධ්‍යාපන සේවාවක් බෙදා හැරීමටය. මෙම අරමුණු පෙරදැරි කර ගනිමින් ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනයට මුද හැර ඇති 07/2013 චක්‍රලේඛනයක් ඊට සමගාමීව ක්‍රියාත්මක වන 31/2014 චක්‍රලේඛනයත්, පාසල් සැලසුම්කරණය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශක සංග්‍රහය, පාසලටත් එහි පාර්ශවකරුවන්ටත් හඳුන්වා දී ඇත්තේ ඉහළ ගුණත්වයකින් හෙබි අවස්ථාවන පාසලට හඳුන්වා දීමටය. මේවා පරෙස්සමෙන් හඳුනාගෙන විධිමත්ව ක්‍රියාවට නැංවීම තුළින් එලදායී පාසලක් ගොඩනගා ගත හැකි ය. එමෙන් ම ඉහත 05 යටතේ හඳුන්වා දී ඇති ගැටලු අවම කර ගැනීමට ද මේ මඟින් හැකියාව ලැබේ. ඒ සඳහා කරනු ලබන යෝජනා පහත දැක්වේ.

1. පාසල් පාදක කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් පාසල හා බැඳී අභ්‍යන්තර හා බාහිර පාර්ශවකරුවන් සම්බන්ධයෙන් පවත්නා දැනුවත් බව ප්‍රශස්ත මට්ටමක නොපවතින බැවින් ඒ සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ගේ දාරිතාවයන් සංවර්ධනය කිරීමට විධිමත් පුහුණු වැඩසටහනට හඳුන්වා දීමත් ඒවා සඳහා දක්ෂ විද්වතුන් (සම්පත් දායකයින්) සේවාවන් ලබා ගැනීම.
2. ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන පුහුණු වැඩසටහන් වල ගුණාත්මක බව ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා විධිමත් ප්‍රමිති ව්‍යුහයක් මෙම වැඩසටහනට හඳුන්වා දිය යුතු ය.
3. පාසල් මට්ටමේ මධ්‍යකාලීන සැලසුම් හා ඒ මත ගොඩනගා ගත් වාර්ෂික සැලැස්මක් ඊට සමගාමීව ගොඩනැගිය යුතු මූල්‍ය සැලැස්මක් පිළිබඳ විධිමත් අත් පොතක් ජාතික ප්‍රාදේශීය තලය හොඳින් අනාවරණය කර ගනිමින් ඒවාට ගැලපෙන ලෙස බලධාරීන් විසින් සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කිරීමත්, පාසලට ඒවා නිසි පරිදි පසු නියාමනයන් කර විධිමත්ව අදාළ සහාය සේවාවන් ලබා දිය යුතු ය.
4. ග්‍රාමීය මට්ටමේ ප්‍රජා සම්බන්ධතා පාසල සමඟ ශක්තිමත් කර ගැනීමට උදව්වන සැලසුම් පාසල විසින් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කිරීම. පාසලෙස් ප්‍රජාවටත්, ප්‍රජාවෙන් පාසලටත් සංකල්පය ප්‍රවර්ධනය කළ යුතු ය.

5. කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය මඟින් සෑම පාසලකටම නම් කර පත් කර ඇති පාසල් සම්බන්ධීකරණ නිලධාරියාගේ කටයුතු විධිමත් කිරීම. පාසලක් කලාප කාර්යාලයක් අතර කටයුතු මේ යටතේ නිසි පරිදි සම්බන්ධීකරණය කිරීමක් සිදු නොවන බැවින් එය බලාත්මක කිරීම, වහා කළ යුතු ය.
6. පාසල් සැලසුම් පිළියෙල කිරීමේ දී ප්‍රදේශයේ අවශ්‍යතා හා පසාලේ අවශ්‍යතා ගළපමින් ධරණීය සැලසුම් ගොඩනගා ගැනීමට පාසල් කළමනාකරණය යොමු විය යුතු ය.
7. වාර්ෂික සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන අදාළ කාල පරාසයන් තුළ විධිමත්ව කලට වේලාවට පාසල වෙත මුදා හැරීමට රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන කමිටුව වහා ක්‍රියාකාරී විය යුතු ය.
8. පාසල තුළ ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අභ්‍යන්තර අධීක්ෂණයන්, අභ්‍යන්තර විගණනයන් නිසි පරිදි සැලසුම් කොට සුදුසුකම් සහිත පුද්ගලයන් හරහා ඉටු කර ගැනීමට යොමු විය යුතුය. ඒ මඟින් පවතින උගුණතා හඳුනාගෙන ප්‍රතිකාරය වැඩසටහන් වහා හඳුන්වා දිය යුතු ය.
9. 31/2014 චක්‍රලේඛය අනුව ඔබේ පාසල කොතරම් ගුණාත්මකද චක්‍රලේඛයට අනුව පාසල විසින් විසඳුම් සොයාගත යුතු ප්‍රශ්න හඳුන්වා දී ඇති අතර පාසල් සැලසුම්කරුවන් ඒ පිළිබඳ අවධානය යොමු කොට ඒවා සඳහා විසඳුම් ලැබෙන අයුරින් වාර්ෂික සැලසුම් පිළියෙල කර වාර්ෂික පාසල් ලිත පිළියෙල කර ඊට අනුව කටයුතු කිරීමට වග බලා ගැනීම.
10. කොට්ඨාශ, කලාප, පළාත් හා රේඛීය අමාත්‍යාංශය මඟින් සිදුකළ යුතු පාසල හා බැඳි බාහිර අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය හඳුන්වා දී ඇති ප්‍රමිත ව්‍යුහයට අනුව විධිමත් වැඩසටහනක් යටතේ සිදු කිරීම. ඒ මත ගොඩනගන SEQI (පාසල් අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ ගුණාත්මක දර්ශකය) මඟින් පාසලේ උගුණතා සඳහා සුසාධ්‍යකරණ වැඩසටහන් වහාම ක්‍රියාත්මක කිරීම.

සමාලෝචනය

එලදායී පුරවැසියන් සමාජයට අවශ්‍ය ය. එලදායී සමබර පෞරුෂයක් සහිත දරුවන් දැයට දායාද කිරීම අධ්‍යාපනයේ ආවසානික අපේක්ෂිතයයි. පාසලක කාර්යභාරය එකී අව්‍යතාව සපිරීමයි. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විවිධ වැඩසටහන් හා චක්‍රලේඛ නිකුත් කරමින් ඒ සඳහා පාසලට පෙරගමන් සපයයි. එහෙත් පාසල්වල ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ ගැටලු පවතින

බව පෙනේ. ප්‍රමාණාත්මක භෞතික සංවර්ධනයෙන් පමණක් පාසල ඵලදායී පාසලක් නොවන අතර ගුණාත්මක සංවර්ධනය අත්‍යවශ්‍ය වූ සාධකයකි. ඒ සඳහා ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට නාභිගතව පාසල ක්‍රියාත්මක විය යුතු ය. කෙසේ නමුත් ඵලදායී පාසලක් ගොඩනගා ගැනීමට නම් පාසලේ සියලු පාර්ශවකරුවන්ගේ සක්‍රීය දායකත්වය අත්‍යවශ්‍ය ය. ඒ සඳහා පාසල් පාදක කළමනාකරණ වැඩසටහන ද මග පෙන්වයි. එහි කාර්ය පටිපාටිය නිවැරදිව අවබෝධ කර ගනිමින් වක්‍රලේඛන සඳහා නම්‍යශීලීව ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් පාසල ඵලදායී පාසලක් බවට පත් කර ගත හැකි ය. ඒ සඳහා යටෝක්ත යෝජනා ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

- අතුකෝරාල, දයා රෝහණ. (2015). කළමනාකරණ මූලධර්ම හා සිද්ධි අධ්‍යයනය. ශික්ෂා මන්දිර ප්‍රකාශන. පානදුර.
- අනුලා හෙට්ටිගේ. (2014). ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල්වල ඵලදායීත්වය. සාර ප්‍රකාශන. කොට්ටාව.
- අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය. (2013). පාසල් පාදක ගුරු සංවර්ධනය මාර්ගෝපදේශ අත්පොත. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය. ඉසුරුපාය.
- අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය. (2014). පාසල් නගා සිටුවීමේ වැඩසටහන 2014/28 වක්‍රලේඛය, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය. බත්තරමුල්ල.
- ගුණසේකර, පී.වී. (1996). පාසල් කළමනාකරණයේ නව ප්‍රවණතා ප්‍රමුඛතා හා උපාය මාර්ග, දීපානි ප්‍රකාශන. නුගේගොඩ.
- ගුණසේකර, පී.ඩබ්. (1997). සාර්ථක ගුරුවරයෙකු හා ඵලදායී ගුරුවරයෙකු වීමට, සීමා සහිත දීපානි මුද්‍රණ ශිල්පීන් හා ප්‍රකාශකයෝ. නුගේගොඩ.
- ගුණසේකර, සමරසිංහ. (1992). වෘත්තීය සංවර්ධනයට නව ප්‍රවේශයක්, සුනෙර ප්‍රකාශකයෝ. නුගේගොඩ..
- චන්ද්‍රසේකර, එම්. එම්. (2011). සාර්ථක පාසල සඳහා අධ්‍යාපන කළමනාකරණය, කර්තෘක ප්‍රකාශනය, සදපී මුද්‍රණාලය. මීරිගම.
- දයාරත්න, ඩබ්. පී. (2015). රාජ්‍ය සේවය හා ගුරුවරයා, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. කොළඹ 10.
- බුක්පීටිය, ජේ. (2008). ඵලදායී පාසලක අධ්‍යාපන කළමනාකරණය. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. කොළඹ 10.
- බුක්පීටිය, ජේ. (2015). පාසල්පාදක ගුරු කළමනාකරණ ප්‍රවේශය. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. කොළඹ 10.

මහාචාර්ය සේනාධීර, සිල්වි. (2014). ගුරු කාර්යක්ෂමතා සංවර්ධනය. එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. කොළඹ 10.

සේනාධීර, සිල්වි සහ වනසිංහ, ශාමිත්ද. (2002). ශ්‍රී ලංකාවේ ගුරු අධ්‍යාපන අරමුණ. අවශ්‍යතා හා විකාශය, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. කොළඹ 10.

සේනාධීර, සිල්වි සහ හේවාපතිරණ, චිත්‍රාංගනී. (2014). ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේ සාර්ථකත්වය සඳහා ගුරු නිපුණතා. එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. කොළඹ 10.

සේනාධීර, සිල්වි සහ වනසිංහ, ශාමිත්ද. (2015). ශ්‍රී ලංකාවේ ගුරු අධ්‍යාපනය. චතුර මුද්‍රණ ශිල්පියෝ. වැල්ලම්පිටිය.